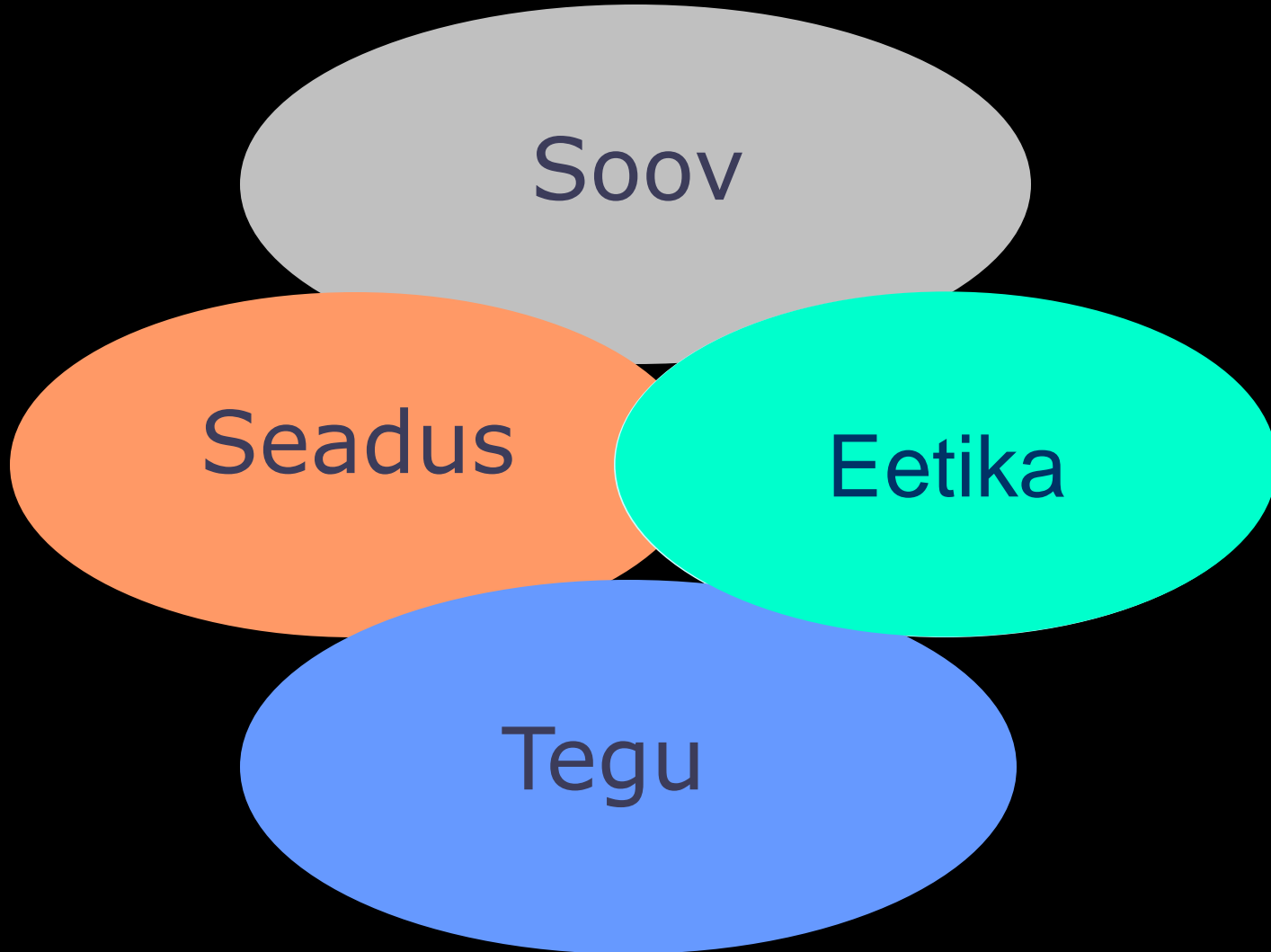

Kas Eetikal On Planeerimises Tulevikku?

1

Mina ja Eetika

Seadusruum ja eetikaruum

Eetika võib leida, et mõned
seadused on ebamoraalsed,
eitamata, et need on kehtivad

Planeerimiseetika ei ole üksi

SOTSIOLOOGIA

Inimkoosluste
käitumismudelid

EETIKA

Keskkonnaeetika
Maakasutuseetika
Arhitekti eetika
jne.

PSÜHHOLOOGIA

Isiksuse arengutase
Ruumi tajumine

ARENDAJA,
kes tegutseb
omahuvist või
avalikust huvist

50%
isiksuse
omadusi

AMETNIK,
kes järgib
seadusi

50%
isiksuse
omadusi

PLANEERIJA,
kes tegutseb
professionaalselt

50%
isiksuse
omadusi

Ootused
vs
EGO

2

Miks on nii nagu on?

Kas planeerimises on ikka piisavalt

- usku, et planeerimine muudab kogukonna elukvaliteeti paremaks,
- teadmist, et loodus- ja tehiskeskkond on lõplikult läbi põimunud.

Kas märkame planeerimises

- bürokraatia pealetungi?
- plahvatuslikku “punnpäisuse” levikut?

Kes võtab järgmisena PLANEERIMISE tantsima? Kus on ta päris kodu?

1993 - 1994 - Majandusministeerium

1994 - 2004 - Keskkonnaministeerium

2004 - 2015 - Siseministeerium

2015 - - Rahandusministeerium

20__ - - _____ministeerium

Kuidas saab leppida kokku
kogukonna ehitusreeglites?

Kaart

VS

Tekst

Planeering

VS

Ehitusmäärus

3

Appi!
Menetlemine
ründab!

Planeerimise lühike lähiajalugu

1990-

1995

Vabadus reeglites

Õhinapõhisus

Arhitektid ja ametnikud
mõtlevad oma peaga

Planeeringute eeskujud
välismaalt

1995 – Esimese Ehitus- ja
2003 planeerimisseaduse
Aeg

Sisu on rohkem kui
menetlemisreegleid

Ehitusmääruse sisu 1995:

§4 kohalike olude
arvestamiseks,

2003 – Toimub planeerimise
ja ehitamise lahutus
2009 Sünnib Planeerimisseadus

Ehitusmääruse sisu 2003:

§5 ... planeerimise ja ehitamise
üldiste põhimõtete ja reeglite
seadmiseks,

Toimub Ehitusmääruste
ülesthõus ja mahasurumine

2009-

2015

Planeerimisseadus
hakkab muutuma
menetlemispõhiseks

Algab Ehitusmääruste
väljasuretamine

2015-
?

Uue

Planeerimisseaduse
kirjutavad

MENETLEJAD

Planeerimisalane
kompetents tõrjutakse
eemale

Ehitusmäärused on surnud

Meeldetuletuseks

Eesti Vabariigi President
Hr Toomas Henrik Ilves
A. Weizenbergi 39
15050 TALLINN
vpinfo@vpk.ee

05.02.2015

Pöördume Teie poole palvega Riigikogu poolt vastuvõetud planeerimisseadust (eelnõu SE571) mitte välja kuulutada.

Planeerimisseadus (Riigikogu menetluses olnud eelnõu 571 SE) mõjutab väga paljusid Eesti inimesi. Seaduse menetlus on olnud häid kaasamise tavasid eirav (kaasamine on olnud formaalne ja Justiitsministeerium on avalikkust eksitanud, andes väärinfot) ja selle käigus esitatud märkusi ning

vähesel määral ja pigem formaalselt kaasatud. Sisuliselt puudus diskussioon, mis toimus näiteks 2002-2003 ja 2008-2009 planeerimisseadust luues või muutes. Kuigi eelnõu suhtes tehti hulgaliselt parandusettepanekuid (sh kõigi allakirjutanute poolt), siis nii ekspertide kui ka omavalitsusliitude arvamusi ignoreeriti. Kui riik ootab planeeringute koostamisel otsuste põhjalikku motiveerimist, siis

Eesti Arhitektide Liit
Eesti Planeerijate Ühing
Eesti Sisearhitektide Liit
Eesti Maastikuarhitektide Liit
Linnalabor

EETIKA

VÕIM

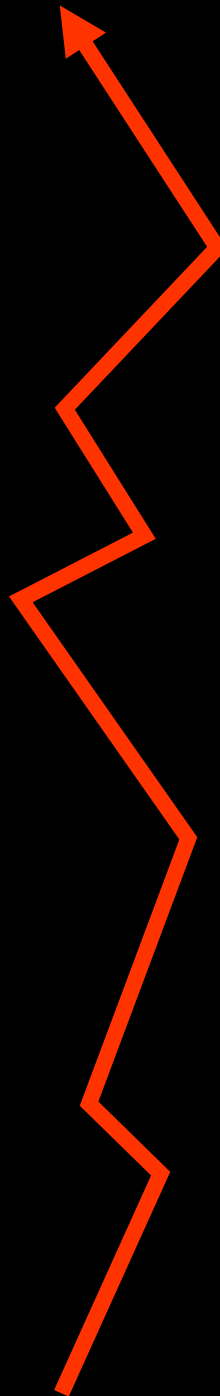
(poliitilised kokkulepped,
institutsioonid,
sunniaparaat)

Koostab ise
ja kehtestab reeglid
(seadused)

LÕHENEMINE

KOMPETENTS

Samastatakse
kodanike
avaliku arvamusega

4

Planeerimise osapooled:

Inimene

vs.

Inimene

- **Poliitikule** on nähtavad tulemused **ruumis** liiga kaugel – valimisperioodist kaugemale ei vaadata
- **Ametnikul** pole peaaegu kunagi aega sisuliste küsimuste jaoks – ta peab tegelema **menetlemise** ja poliitikute **teenindamisega**
- **Arendaja** teeb seda, kust saab rohkem raha ja mida turg nõuab, pidades planeerimist tööriistaks, mis peab rohkendama tulu
- **Kodanik** on taktikalise käitumisega, eristades **isiklikku** huvi **kogukonna**(ühiskonna) huvist

Maailm muutub, planeerimine koos sellega

Big Data
kogumine ja
töötlemine

Kogukondade
iseteadlikkuse
kasv

Pöördumatud
keskkonna-
muutused

Robotid
asendavad

Informatsiooni
vaba
kättesaadavus

Planeerimine
liitreaalsuses

Rahvastiku-
nihked

?

?

?

?

Kas ametnikuks saab robot?

ARVAMUS

Juhan Pukk: asendame ametnikud robotitega 1

Tihti loeme riigi plaanidest koondada ametnike ridu ja seeläbi hoida kokku meie kõigi raha. Mis tihti lõppeb sellega, et alles jäävad ametnikud saavad ka koondatud kolleegide töökoorma enda kanda. Aga mis oleks, kui me asendaksime suure osa ametnikest tarkvaraliste robotitega?

Postimees 19.okt.2017

Ametniku töös on tähtsal kohal ausus, täpsus, diskreetsus ja distsipliin. Täpselt samad tundemärgid on ka tarkvaralistel robotitel.

Kas planeerijaks saab robot?

Will “Urban Planner” be Replaced By Robots?

13% Chance of Automation

“Urban Planner” will almost certainly not be replaced by robots.

This job is ranked **#184** out of **#702**, where higher means less likely to be replaced.

Care to share? Click for Facebook, Twitter, LinkedIn, or XING.

5

Kuidas edasi?

Põhiseadus, õigused ja kohustused

§32. Igaühel on **õigus**

enda omandit vabalt vallata, kasutada ja käsutada.

Võrdleme: §27. Vanematel on **õigus ja kohustus** kasvatada oma lapsi ja hoolitseda nende eest.

Kui sõnastada §32 näiteks nii:

Igaühel on õigus ja kohustus kasutada oma omandit keskkonnasäästlikult ja hoolitseda selle eest heaperemehelikult.

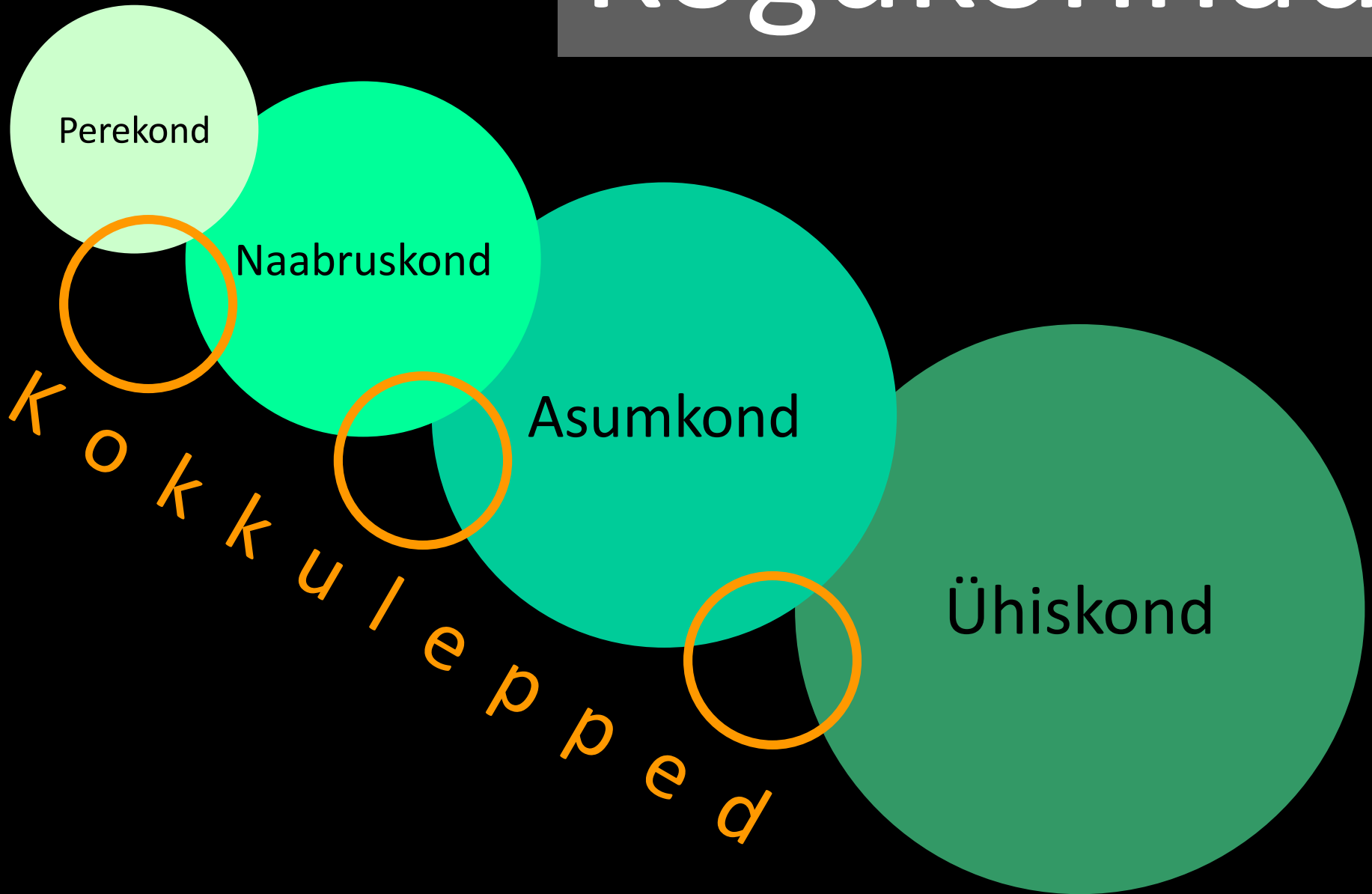
Nr.1

Kokkulepped
eetika
põhimõtetes
kogukonna
tasemel

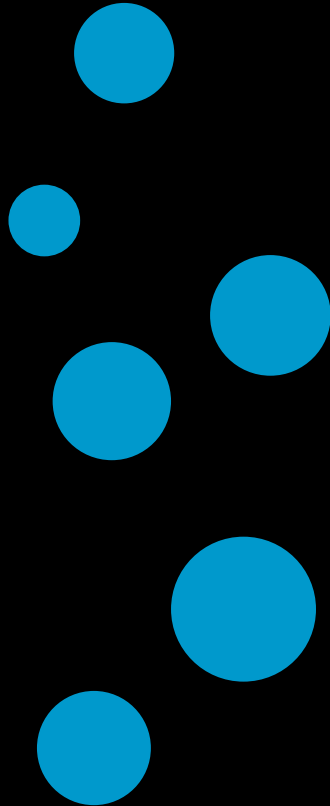
Nr.2

Selle järel võiks toimuda
planeerimine

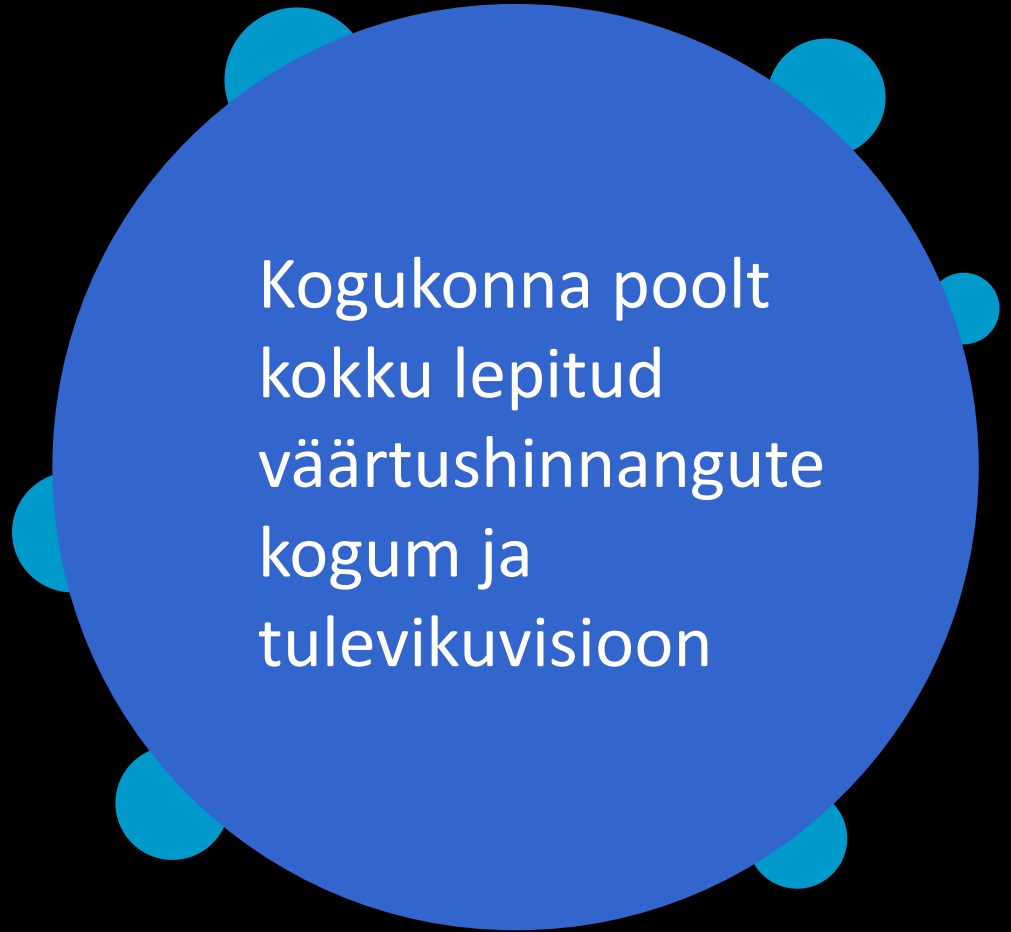
Kogukonnad

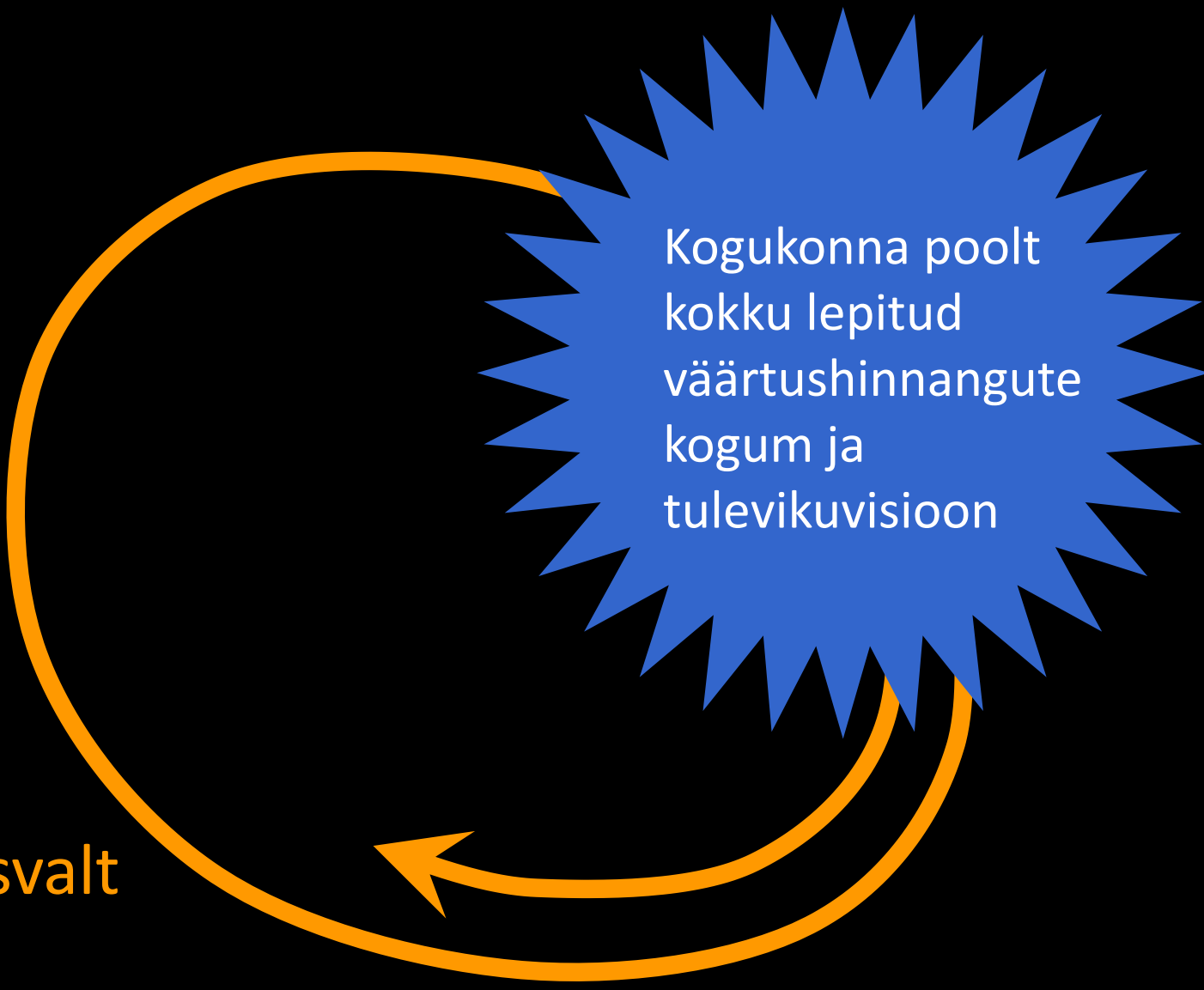

Erinevad eetikakoodeksid

Kogukonna poolt
kokku lepitud
väärtushinnangute
kogum ja
tulevikuvisioon

Kogukonna poolt
kokku lepitud
väärtushinnangute
kogum ja
tulevikuvisioon

Ajas jooksvalt
toimuv
planeerimine

Tänaan kuulamast!